

Uchwała nr 1/2021
Zespołu doradczego ds. rozwijania żeglugi śródlądowej na terenie województwa śląskiego
podjęta w dniu 11.10.2021 r.

w sprawie
przyjęcia stanowiska dotyczącego proponowanych lokalizacji Kanału Śląskiego i połączenia D-O-L
na terenie województwa śląskiego

Działając na podstawie § 3 ust. 1 i 8 Regulaminu prac zespołu doradczego ds. rozwijania żeglugi śródlądowej na terenie województwa śląskiego, przyjętego Zarządzeniem nr 64/2017 z dnia 10 sierpnia 2017 r. Marszałka Województwa Śląskiego w sprawie powołania Zespołu doradczego ds. rozwijania żeglugi śródlądowej na terenie województwa śląskiego i ustalenia regulaminu prac tego zespołu z późn. zm., Zespół doradczy ds. rozwijania żeglugi śródlądowej na terenie województwa śląskiego ustala, co następuje.

§ 1

Przyjmuje się stanowisko dotyczące proponowanych lokalizacji Kanału Śląskiego i połączenia D-O-L na terenie województwa śląskiego stanowiące załącznik do uchwały

§ 2

Uchwałę należy przekazać Ministrowi Infrastruktury.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEMARZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

.....
/podpis Przewodniczącego/

Stanowisko dotyczące
proponowanej lokalizacji Kanału Śląskiego i połączenia D-O-L
na terenie województwa śląskiego

W dniu 6 marca 2017 roku Prezydent RP podpisał akt ratyfikacji europejskiego porozumienia o głównych śródlądowych drogach wodnych o znaczeniu międzynarodowym (AGN). Następstwem tego stało się rozpoczęcie prac nad rządowym Programem Rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej. Plany budowy Kanału Śląskiego oraz polskiego odcinka połączenia Dunaj-Odra-Łąba są tymi elementami Programu, które w największym stopniu będą dotyczyć województwa śląskiego. Zostały one uwzględnione w dokumentach strategicznych Samorządu Województwa Śląskiego. Obecnie, w efekcie działań Ministerstwa Infrastruktury (a wcześniej — Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej) wskazano potencjalne lokalizacje obydwóch kanałów żeglownych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami podlegają dalszym pracom analitycznym.

Jako Zespół działający przy Marszałku Województwa Śląskiego podkreślamy, że podczas planowania tych wyjątkowo ważnych inwestycji nie można pomijać specyficznych, niespotykanych w innych częściach Polski uwarunkowań, jakim podlega województwo śląskie. Kanał Śląski i połączenie D-O-L powinny stać się elementem silnie wspierającym proces sprawiedliwej transformacji regionu, które kreować będą nowe szanse rozwojowe.

1. Zwracamy uwagę, że odejście od gospodarki opartej na węglu, choć jest uważane za rewolucyjną dla Górnego Śląska przemianę, wcale taką nie musi być. Transformacja regionu powinna zapewnić utrzymanie stymulacji rozwojowej. Budowa Kanału Śląskiego i połączenia D-O-L będą stanowić taką stymulację i to nie tylko w kontekście inwestycji samej w sobie, ale również kreowania nowych branż i specjalności, które wymagać będą pracy wielu ludzi. Czas niezbędny na przeprowadzenie prac inwestycyjnych stanie się czasem przebranżawiania, projektowania nowych aktywności i innowacyjnych modeli biznesowych, a także orientowania stabilności gospodarczej w kierunkach związanych z gospodarką wodną, logistyką i transportem. Oczekiwać też można silnego rozwoju innych branż, pośrednio związanych z wodą.
2. Kanał Śląski i połączenie D-O-L wraz z infrastrukturą towarzyszącą umożliwią ochronę przed powodzią i skutkami suszy, staną się atrakcyjną dominantą przestrzenną, otworzą nowe gałęzie działalności gospodarczej. Równocześnie zmniejszą obciążenie dróg samochodami ciężarowymi oraz środowiska emisjami gazów, pyłów i hałasu. Nowe szanse rozwojowe ułatwią uzyskanie akceptacji społeczności lokalnych dla inwestycji.
3. Uwarunkowania naturalne województwa śląskiego są związane z brakiem naturalnych zbiorników wodnych oraz obecnością relatywnie niewielkich rzek o zmiennych przepływach, jednak roczne sumy opadów przekraczają średnie wartości odnotowywane w Polsce. Daje to duże możliwości w zakresie zatrzymywania i zagospodarowywania wody do różnych celów. Tego typu działania prowadzono już kilkaset lat temu (zakładanie stawów rybnych, budowa zbiorników wodnych). Okazywało się, że mimo sztucznego charakteru obiekty te umożliwiały tworzenie się bogatych siedlisk przyrodniczych, nieraz obejmowanych różnymi formami ochrony. Podobne funkcje wspierania bioróżnorodności pełni również Kanał Gliwicki. Dzięki osiągnięciom nauki i inżynierii możliwe jest zaprojektowanie, wybudowanie i eksploataowanie sztucznych kanałów

żeglownych w taki sposób, aby racjonalne wymagania ochrony bioróżnorodności były zaspokojone.

4. Aspekty przyrodnicze będą jednymi z ważniejszych podczas przygotowania i realizacji inwestycji. Trasa Kanału odcinkami przebiega w dolinach rzek, gdzie funkcjonują mocno rozbudowane systemy przyrodnicze. Konieczna będzie wnikliwa ocena wpływu inwestycji na cele środowiskowe jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, co pozwoli dobrać najwłaściwsze rozwiązania techniczne. Trudno będzie również uniknąć zmian w krajobrazie, w tym wycinki drzew czy zmian użytkowania np. terenów rolniczych.
5. Województwo śląskie dysponuje olbrzymim i wszechstronnym potencjałem technicznym i naukowym. Znajdujące się tu uczelnie wyższe stanowią zaplecze badawcze i kuźnię pomysłów, a na podstawie wyników badań powstają patenty, rozwiązania techniczne i nowe modele biznesowe. Ten potencjał powinien zostać wykorzystany podczas prac studialnych, planistycznych i projektowych nad Kanałem Śląskim i połączeniem D-O-L, zwłaszcza że właściwe zaprojektowanie tych obiektów będzie wymagało rozwiązania szeregu zagadnień, takich jak np. kolizje i oddziaływania z istniejącą infrastrukturą, wpływy eksploatacji górniczej i wiele innych.
6. Nasz region jest położony na skrzyżowaniu historycznych szlaków handlowych: Jedwabnego i Bursztynowego. Następuje stopniowe przywracanie ich znaczenia, co kreuje niespotykane dotąd szanse rozwoju. Na terenie województwa śląskiego znajduje się najdalej wchodzący w głąb UE odcinek szerokiego toru kolejowego, kończący się Euroterminalem w Sławkowie. Umożliwienie Euroterminalowi przesyłania strumieni towarów Kanałem Śląskim i Odrzańską Drogą Wodną, pobudziłby wymianę handlową Europy i Azji. W ten sposób w województwie śląskim powstać może infrastruktura bezpiecznego, ekologicznego i taniego transportu wraz z oprawą efektywnej logistyki jako prężny i ważny hub przeładunkowy.